

Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening (NFFO) er en fagforening for rundt 5300 forfattere og oversettere av faglitteratur og sakprosa. NFFO er opptatt av at Utdannings- og forskningskomiteen ser betydningen kunnskapspolitikken har for skriving og lesing av litteratur på norsk, og ikke overlater det politiske ansvaret for det litterære feltet utelukkende til Kulturdepartementet. For litteratur er ikke bare romaner og dikt, eller reiseskildringer og essays for den saks skyld, men også innføringsboken i statsvitenskap på universitetet eller det nye digitale læremiddelet for naturvitenskap i grunnskolen.

Kapittel 220 Utdanningsdirektoratet: Vi er fornøyd med at regjeringen signaliserer en fortsatt satsing helt fram til 2023 på Utdanningsdirektoratets tilskuddsordning for skolebibliotek, som skal styrke skolebibliotekenes arbeid med lesestimulering. Vi er også positive til at det legges opp til en evaluering av tiltaket for «å sjå om styrkinga har gitt elevane betre tilgang til skulebiblioteket». Vi er imidlertid redde for at denne tilskuddsordningen i seg selv ikke er nok til å gi en positiv evaluering om noen år. For vi er sikre på at det må flere virkemidler og en enda større bevissthet om og kunnskap i hele utdanningssektoren til for at skolebibliotekene på best mulig måte kan oppnå målet om å bidra til «kunnskapsformidling, informasjonskompetanse, lesing og leseglede», som det heter i den nye nasjonale bibliotekstrategien. Et skritt i riktig retning er at Kulturrådet – som hører til under Kulturdepartementets budsjett – har prioritert av sine midler for 2019 til å innlemme flere skolebibliotek under innkjøpsordningene for litteratur.

Vi er også positive til de ulike bevilgningene til nye trykte og digitale læremidler i skolen, som bevilges i forbindelse med fagfornyelsen. Mesteparten av disse går imidlertid via kommunenes innkjøpsbudsjetter, så vi har ingen garanti for at pengene vil helhetlige læremidler av høy kvalitet. Selv om det er mange titalls millioner det er snakk om, deler vi også Forleggerforeningens uttalte bekymring om at bevilgningen ikke er stor nok til å dekke det store behovet som eksisterer. Hvis skolene har for lite midler å rutte med, vil

konsekvensen kunne bli at lærere og elever ikke får de helhetlige og gode læremidlene de fortjener.

Kapittel 272: Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i utdanningen

(Diku): NFFO har mange medlemmer som ønsker å formidle sin forskning gjennom bøker. Diku overtok i fjor ansvaret for Lærebokutvalget for høyere utdanning, som gir økonomisk støtte til utgivelse av pensumlitteratur på norsk og samisk. Grunnlaget for ordningen er at lærebøker på eget morsmål er viktig for norske studenters læring og gjennomstrømming. Vi forstår det slik at finanseringen av ordningen for 2020 er lagt inn i rammebevilgningen til Diku, og at det er derfor denne ikke nevnes med et ord i budsjettproposisjonen. Vi mener dette medfører en uheldig usynliggjøring av den betydningen ordningen har for utvikling av lærebøker på norsk. Det er også forstemmende at størrelsen på avsetningen hverken finnes i rapporteringsdelen om Diku i statsbudsjettet eller i direktoratets egen årsrapport, noe som gir manglende transparens i forvaltningen. Lærebokstøtten er av helt avgjørende betydning for at norske forskere skal kunne skrive og utgi læremidler for høyere utdanning i Norge. Uten offentlig støtte vil forlagene ofte ikke ha økonomi til å utgi lærebøker på norsk, spesielt i fag med små studentkull. Vi oppfordrer komiteen til å øremerke minst 10 millioner kroner av Dikus bevilgning til Lærebokutvalget for høyere utdanning.

Kapittel 273 Direktoratet for IKT og felles tjenester i høyere utdanning og forskning (Unit):

Avslutningsvis vil vi knytte noen kommentarer til UNIT. Ett av Units mål for 2020 er ifølge forslaget til statsbudsjett å bidra til «meir open forskning», uten at det er nærmere spesifisert hva som menes med dette. NFFO er positive til åpen tilgjengeliggjøring av forskning, men mener diskusjonene om Plan S vitner om en manglende forståelse for den litterære infrastrukturen i Norge. Vi etterlyser en støtte bevissthet hos myndighetene på hvilke konsekvenser åpen tilgang kan ha for opphavsretten, den akademiske friheten og muligheten for å formidle fag til det allmenne publikum. Dette blir særlig presserende dersom åpen tilgang etter hvert utvides til også å gjelde bøker. NFFO mener Unit burde ta ansvar for å utvikle en norsk lisens for åpen tilgang, som åpner for fri, privat bruk, men som samtidig sørger for at sekundærbruk av åndsverk kompenseres for. NFFO kommer gjerne med innspill i den forbindelse.

NORSK FAGLITTERÆR
FORFATTER- OG
OVERSETTERFORENING